

In4Green

ACTION PLANNING NETWORK

URBACT

Co-funded by
the European Union
Interreg

**DĄBROWA
GÓRNICZA**
dla aktywnych

Spis treści

SECTION 1.....	2
1. GREEN TRANSITION IN EUROPEAN INDUSTRIAL CITIES	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
2. CURRENT SITUATION IN DĄBROWA GÓRNICZA.....	2
3. EXISTING STRATEGIES AND POLICIES	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
4. PROBLEM IDENTIFICATION	4
5. VISION	9
6. MAIN INTEGRATION CHALLENGES.....	9
7. TESTING ACTION.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
SECTION 2.....	13
1. STRATEGIC OBJECTIVES	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
2. AERAS OF INTERVENTION	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
3. SPECIFIC OBJECTIVES AND INTERVENTION LOGIC	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
4. ACTIONS	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
5. INTEGRATED APPROACH.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
SECTION 3: ACTION PLANNING DETAILS	20
SECTION 4: IMPLEMENTATION FRAMEWORK	27

SEKCJA 1

1. ZIELONA TRANSFORMACJA W POPRZEMYSŁOWYCH MIASTACH EUROPEJSKICH

Sieć URBACT In4Green ma na celu wzmocnienie i budowanie potencjału lokalnych podmiotów na obszarach przemysłowych w celu przezwyciężenia barier, które uniemożliwiają przejście na bardziej ekologiczne gospodarki, pozostając jednocześnie konkurencyjnymi i współpracującymi integracyjnymi miastami.

Ogólnym wyzwaniem, któremu sieć In4Green chce sprostać, jest zielona transformacja w małych i średnich miastach europejskich z przemysłową przeszłością.

Zielona transformacja w miastach przemysłowych jest dużym wyzwaniem. Obszary te napotykały przeszkody w przyjmowaniu bardziej zrównoważonych praktyk ze względu na ich zależność od tradycyjnego przemysłu i brak zasobów. Kluczowe jest jednak włączenie tych miast w transformację w kierunku bardziej ekologicznej gospodarki. Przyczyniają się one w znacznym stopniu do rozwoju gospodarczego swoich terytoriów i stanowią istotną część zatrudnienia i PKB w UE.

Zielona transformacja może być okazją do ożywienia tych obszarów, poprawy jakości życia mieszkańców i zmniejszenia zanieczyszczenia. Aby to osiągnąć, należy wzmocnić pozycję władz publicznych i przeszkolić podmioty przemysłowe.

Niezbędne jest również zaangażowanie wszystkich zainteresowanych stron i społeczeństwa obywatelskiego w opracowywanie i wdrażanie lokalnych polityk zielonej transformacji.

Współpraca i tworzenie sieci kontaktów są kluczem do przezwyciężenia wyzwań i przejścia do bardziej zrównoważonej przyszłości. Modernizacja przemysłu i poprawa zarządzania miastem są kluczowymi elementami tego procesu. Tylko dzięki wspólnym wysiłkom wszystkich zaangażowanych podmiotów będziemy w stanie przeprowadzić transformację w kierunku bardziej wydajnej i przyjaznej dla środowiska gospodarki, poprawiając jakość życia naszych społeczności.

Krótko mówiąc, zielona transformacja w miastach przemysłowych jest niezbędna do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju. Pomimo wyzwań, obszary te mogą wiele zyskać, przyjmując bardziej zrównoważone praktyki i promując innowacje. Pracując razem, możemy napędzać pozytywne zmiany i uczynić te miasta przykładami sukcesu w przejściu na bardziej ekologiczną gospodarkę.

2. AKTUALNA SYTUACJA W DĄBROWIE GÓRNICZEJ

Dąbrowa Górnicza to największe pod względem powierzchni miasto województwa śląskiego i największy ośrodek przemysłowy Zagłębia Dąbrowskiego. Dawniej na jej terenie znajdowały się lasy dębowe, stąd jej nazwa. W granicach Dąbrowy Górniczej znajduje się znaczna część Pustyni Błędowskiej, zwanej Polską Saharą. Największą atrakcją turystyczną w mieście jest pojezierze dąbrowskie składające się z czterech zbiorników wodnych o wspólnej nazwie Pogoria. Największe z nich to Kuźnica Warężyńska z zaporą, która idealnie nadaje się

na turystyczne wypady. Miejsce jest przystosowane do rekreacji i uprawiania sportów wodnych.

W Dąbrowie Górniczej jest wiele ciekawych i cieszących oko parków. Najładniejszym i największym w mieście jest Park Zielona. Do Dąbrowy Górniczej jak magnes przyciąga też Nemo Świat Rozrywki, który jest największym kompleksem tego typu w województwie śląskim, ma powierzchnię około 5 ha. Z Dąbrową Górniczą związane są też znane osoby takie jak: Janusz Gajos, Dawid Podsiadło. Jednym z najbardziej charakterystycznych obiektów w Dąbrowie Górniczej jest Pałac Kultury Zagłębia.

W latach 70. ubiegłego wieku powstał tu największy w Polsce i jeden z największych w Europie zespół zakładów przemysłowych Huta Katowice. To miejsce przyciągnęło dużą liczbę mieszkańców i dało napęd do rozwoju Śródmieścia Dąbrowy Górniczej. Ostatnia kopalnia węgla kamiennego „Paryż” zlokalizowana najbliżej centrum miasta, została zamknięta w 1995 roku, co w efekcie dało początek dynamicznym zmianom społeczno-gospodarczym. W latach 2002-2021 zmniejszyła się populacja mieszkańców o 11,3%. Jest to wynik zarówno ujemnego przyrostu naturalnego, jak i salda migracji. Przyrost naturalny w 2021 roku wyniósł -1 146, co odpowiada przyrostowi naturalnemu -9,75 na 1000 mieszkańców Dąbrowy Górniczej.

Obecnie w Dąbrowie Górniczej mieszka **113 460 mieszkańców** (według banku danych lokalnych na 31.12.2023) co sprawia, że jest to średniej wielkości miastem w Polsce. Z tej liczby 52,2% stanowią kobiety, a 47,8% mężczyźni. Prognozowana liczba nie jest optymistyczna, ponieważ zakłada się, że w 2050 roku będzie mieszkać w Dąbrowie Górniczej tylko 84 316 osób. Obecnie średni wiek mieszkańców wynosi 44,9 lat, co jest nieznacznie większe od średniego wieku mieszkańców województwa śląskiego, oraz większe od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Obserwuje się również, że 56,7% mieszkańców Dąbrowy Górniczej jest w wieku produkcyjnym, 15,8% w wieku przedprodukcyjnym, a 27,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Po latach dominacji branży wydobywczej, hutniczej, koksowniczej i przemysłu ciężkiego wzrasta znaczenie branży usługowo-przetwórczej. Największymi firmami obecnie są: ArcelorMittal Poland S.A., Koksownia „Przyjaźń” Grupy JSW KOKS S.A., Huta Bankowa Sp. z o.o. oraz STALPROFIL S.A. To znane marki, które stanowią siłę napędową dąbrowskiej gospodarki. Dąbrowskie przedsiębiorstwa inwestują w rozwój technologiczny i prowadzą własne badania i analizy poszukując nowocześniejszych, ekologicznych form produkcji. Miasto priorytetowo traktuje przedsięwzięcia biznesowe wspierające aktywizację gospodarczą opartą na innowacji, technologiach przyjaznych środowisku oraz inicjatywy w sferze rekreacji i turystyki. Sprzyjają temu atrakcyjne tereny inwestycyjne i rozbudowane kadry, wspierające przedsiębiorczość.¹ Stopa bezrobocia w roku 2021 wyniosła w Dąbrowie Górniczej 4,8%, natomiast w województwie śląskim była niższa wynosząc 4,2%.

W dokumentach diagnostycznych opracowanych przez gminę pojawiają się wątki społeczne związane z budowaniem i utrzymaniem spójności społecznej oraz poprawą dostępności przestrzeni publicznych. Spójność społeczna dotyczy ograniczania problemów ubóstwa i patologii społecznych, poprawy jakości środowiska zamieszkania oraz uzupełnienie i wzbogacenie oferty kulturalnej, edukacyjnej, rekreacyjnej i sportowej dla mieszkańców obszarów koncentracji zjawisk kryzysowych. Ze względu na bariery architektoniczne zminimalizowane jest uczestnictwo w przestrzeni publicznej śródmieścia osób z niepełnosprawnościami, w tym osób starszych. Osoby starsze, a także osoby z niepełnosprawnościami są przywożone bezpośrednio do docelowego obiektu, w związku z tym ich udział w wydarzeniach jest każdorazowo zaplanowane. W odniesieniu do tego wątku założono, że najistotniejszą decyzją projektową służącą zwiększeniu ilości użytkowników

¹ <https://www.dabrowa-gornicza.com/dlaczego-dabrowa/potencjal-gospodarczy-miasta/>

centrum miasta i jednocześnie wydłużeniu czasu spędzania czasu wolnego w centrum miasta jest poprawa dostępności pieszej przestrzeni publicznej. Kluczowa jest organizacja przestrzeni pieszych łączących przystanki różnych środków transportu publicznego. Przy czym istotne jest, jak już wielokrotnie podkreślano w konsultacjach społecznych, aby przestrzeń ta była wielofunkcyjna i oferowała różnorodne formy spędzania czasu.

Od 2017 r. w Dąbrowie Górniczej na zlecenie Urzędu Miejskiego działa system monitoringu jakości powietrza. Na terenie miasta zostało zamontowanych 17 czujników, które umożliwiają monitorowanie stężenia pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5. Obecnie przyjęty jest Program Ograniczenia Niskiej Emisji na lata 2024-2026. Jest to **kontynuacja działań dąbrowskiego samorządu, nastawionych na poprawę jakości powietrza i ochronę środowiska**. W ostatnich latach, głównie dzięki finansowemu wsparciu miasta, w Dąbrowie Górniczej wymieniono ponad 7 tys. kopczących kotłów węglowych.

3. AKTUALNE STRATEGIE I POLITYKI W MIEŚCIE

Na poziomie europejskim Pakt Amsterdamski, który ustanawia Agendę Miejską dla Unii Europejskiej, nie wspomina bezpośrednio o przemyśle. Jednak wiele tematów priorytetowych jest powiązanych z sektorem przemysłowym, w rzeczywistości większość z nich to: jakość powietrza, gospodarka o obiegu zamkniętym, miejsca pracy i umiejętności w lokalnej gospodarce, transformacja energetyczna, zrównoważone użytkowanie gruntów i rozwiązania oparte na przyrodzie, mobilność miejska i transformacja cyfrowa.

Polityka spójności Unii Europejskiej to zestaw funduszy mających na celu wspieranie rozwoju regionalnego i spójności gospodarczej w państwach członkowskich UE. Polityka ta opiera się na zasadzie, że wszyscy obywatele UE, niezależnie od miejsca zamieszkania, powinni mieć dostęp do takich samych możliwości gospodarczych i społecznych.

Polityka spójności została wykorzystana do wsparcia szerokiej gamy projektów związanych z przemysłem, w tym:

- budowę infrastruktury przemysłowej, takiej jak fabryki, porty i lotniska.
- finansowanie badań i rozwoju w przemyśle.
- wspieranie innowacji przemysłowych.
- promowanie współpracy przemysłowej między firmami europejskimi.
- pomoc małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP) w dostępie do rynków finansowych i pomocy technicznej.

Polityka spójności miała pozytywny wpływ na sektor przemysłowy UE. Pomogła stworzyć nowe miejsca pracy, zwiększyć inwestycje i poprawić konkurencyjność europejskich przedsiębiorstw. Polityka spójności pomogła również zmniejszyć dysproporcje regionalne w UE, zapewniając silniejsze wsparcie regionom pozostającym w tyle.

Obecnie polityka spójności jest przeorientowywana, aby skupić się na wyzwaniach gospodarki ekologicznej i cyfrowej. Polityka ta jest wykorzystywana do wspierania europejskich przedsiębiorstw w dostosowywaniu się do przejścia na bardziej zrównoważoną i cyfrową gospodarkę. Polityka spójności jest również wykorzystywana do wspierania europejskich regionów najbardziej dotkniętych pandemią COVID-19.

Europejski Zielony Ład to inicjatywa polityczna Unii Europejskiej, której celem jest uczynienie UE pierwszym kontynentem neutralnym dla klimatu do 2050 roku. Zielony Ład

koncentruje się na wielu obszarach, w tym na energii, mobilności, rolnictwie i przemyśle. W dziedzinie przemysłu Zielony Ład określa szereg celów, w tym

- - ograniczenie emisji gazów cieplarnianych z przemysłu o 40% do 2030 r. i o 80% do 2050 r.
- - promowanie rozwoju czystych i innowacyjnych technologii w przemyśle.
- - zwiększenie efektywności energetycznej w przemyśle.
- - zmniejszenie zależności UE od paliw kopalnych.
- - tworzenie nowych miejsc pracy w zielonym przemyśle.

Zielony Ład to ambitna inicjatywa, ale niezbędna do walki ze zmianami klimatu i zapewnienia zrównoważonej przyszłości UE. Przemysł ma do odegrania kluczową rolę w przejściu na bardziej ekologiczną gospodarkę, a Zielony Ład oferuje europejskiemu przemysłowi szereg możliwości stania się światowym liderem w dziedzinie czystych i innowacyjnych technologii. W tym kontekście Komisja Europejska zaktualizowała strategię przemysłową UE w 2022 r., aby zapewnić, że jej ambicje przemysłowe w pełni uwzględniają nowe okoliczności po kryzysie związanym z COVID-19 i pomagają w transformacji w kierunku bardziej zrównoważonej, cyfrowej, odpornej i konkurencyjnej na całym świecie gospodarki.

Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), jako główne podmioty innowacyjne w różnych ekosystemach, muszą być brane pod uwagę we wszystkich działaniach prowadzonych w ramach niniejszej strategii. Znajduje to odzwierciedlenie w zwiększonym nacisku na obciążenia regulacyjne dla MŚP. Nowe działania przyniosą znaczne korzyści MŚP i start-upom, czy to poprzez wzmocnienie rynku wewnętrznego, zmniejszenie zależności w łańcuchu dostaw, czy też przyspieszenie transformacji ekologicznej i cyfrowej. Strategia obejmuje również pewne szczególne środki dla MŚP, takie jak zwiększanie odporności, zwalczanie opóźnień w płatnościach i wspieranie wypłacalności.

We wszystkich tych inicjatywach i politykach Komisja Europejska zidentyfikowała następujące główne wyzwania stojące przed europejskim przemysłem:

- Przejście na bardziej ekologiczną i cyfrową gospodarkę: UE jest zobowiązana do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. i bycia wiodącą gospodarką cyfrową. Będzie to oznaczać poważne zmiany dla europejskiego przemysłu, który będzie musiał dostosować się do nowych technologii i form produkcji.
- Konkurencja ze strony innych regionów: Przemysł europejski stoi w obliczu silnej konkurencji ze strony innych regionów, takich jak Chiny i Stany Zjednoczone. Regiony te intensywnie inwestują w badania i rozwój, co umożliwia im opracowywanie nowych technologii i produktów.
- Niedobór talentów: Europejski przemysł boryka się z niedoborem wykwalifikowanych talentów. Wynika to z wielu czynników, takich jak starzenie się społeczeństwa, niski poziom wiedzy naukowej oraz brak inwestycji w edukację i szkolenia.
- Brak inwestycji: Przemysł europejski boryka się z brakiem inwestycji. Wynika to z wielu czynników, takich jak kryzys finansowy z 2008 r., niepewność prawna i brak finansowania publicznego.

Na poziomie krajowym przemysł ujęty został w ramy działań ukierunkowanych na sprawiedliwą transformację i rozwój nowoczesnej gospodarki. Główne cele strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju to: zrównoważony wzrost gospodarczy, w coraz większym stopniu napędzany przez wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną; społecznie wrażliwy i terytorialnie

zrównoważony rozwój; skuteczne państwo i instytucje gospodarcze przyczyniające się do wzrostu, a także włączenie społeczne i gospodarcze.

W Polsce opracowana została Koncepcja Rozwoju Kraju do roku 2050. Ujęte zostały w niej wartości oparte na:

- demokracji – u podstaw rozwoju leżą zasady demokratycznego państwa prawa;
- integracji (inkluzywność i solidarność społeczna) – relacje społeczne opierają się na polityce włączenia społecznego i zmniejszania nierówności;
- czystym środowisku – przestrzeganie prawa do czystego środowiska jako prawa podstawowego każdej jednostki oraz zapewnienie warunków dla przetrwania i rozwoju społeczeństwa poprzez przede wszystkim: (1) powstrzymanie zanieczyszczania gleb, wody i powietrza; (2) zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych i wodnych; (3) zahamowanie/odwrócenie utraty różnorodności biologicznej; oraz (4) zmianę wzorców konsumpcji i modeli biznesowych;
- gospodarce odpowiedzialnej społecznie (spójność ekonomiczna) – podstawą skutecznego rozwoju jest wolny rynek, uwzględniający potrzeby społeczne, gdzie wzrost/ zysk nie jest jedynym celem;
- ładzie przestrzennym – zrównoważone korzystanie z funkcjonalnie zagospodarowanej przestrzeni, która jest dobrem ograniczonym; ład to takie kształtowanie przestrzeni, które bierze pod uwagę: (1) ograniczenia naturalne i walory środowiskowe oraz estetyczne; (2) potrzeby społeczne i ekonomiczne; oraz (3) dobro wspólne. Ład przestrzenny wpływa na jakość życia, pośrednio warunkując dostęp m.in. do usług i przestrzeni publicznych, czystej wody i powietrza.²

Ważną dla rozwoju polskich miast jest Krajowa Polityka Miejska. Celem strategicznym wskazanym w dokumencie jest wzmocnienie zdolności miast i miejskich obszarów funkcjonalnych do tworzenia zrównoważonego rozwoju, miejsc pracy i poprawy jakości życia mieszkańców. Odnosi się do 10 głównych tematów. Są nimi rozwój przestrzenny, partycypacja społeczna, demografia, transport i mobilność miejska, niskoemisyjność i efektywność energetyczna, rewitalizacja, polityka inwestycyjna, rozwój gospodarczy, ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie obszarami miejskimi.³

Na poziomie regionalnym warto wspomnieć o dwóch strategiach: Strategia Województwa Śląskiego i Strategię Metropolii GZM. Dokument wojewódzki skupia uwagę na kwestie związane z odpowiedzialną transformacją gospodarczą, jakością środowiska, przestrzeni i modelu zarządzania oraz jakości życia mieszkańców. Strategia Metropolii podkreśla priorytety związane ze współpracą regionalną, a w szczególności na:

- adaptację do zmian klimatu,
- mobilność i dostępność,
- przestrzeń i spójność społeczną,
- metropolitarność i innowacyjność,
- współpracę i otwartość.

² <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/czym-jest-koncepcja-rozwoju-kraju-2050>

³ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/polityka-miejska-w-swietle-dokumentow-strategicznnych>

Na poziomie miejskim w Strategii Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza przyjęto główne cele:

- miasto, w którym każda osoba ma możliwość uczestniczenia w życiu społecznym i zawodowym oraz ma łatwy dostęp do usług społecznych,
- silna, dynamicznie rozwijająca się gospodarka odporna na wstrząsy koniunkturalne,
- miasto, w którym procesy transformacji i zrównoważonego rozwoju wspierane są technologiami, dialogiem i współpracą.

W programie Rewitalizacji Dąbrowy Górniczej uwzględniono następujące priorytety strategii rozwoju miasta:

- wzmocnienie i trwałość rozwoju gospodarczego, poprzez ponowne zagospodarowanie zdegradowanych terenów i obiektów, wykorzystanie potencjału endogenicznego mieszkańców oraz wzmacnianie w nich postaw przedsiębiorczych,
- budowanie i utrzymanie spójności społecznej, poprzez ograniczanie problemów ubóstwa i patologii społecznych, poprawę jakości środowiska zamieszkania oraz uzupełnienie i wzbogacenie oferty kulturalnej, edukacyjnej, rekreacyjnej i sportowej dla mieszkańców obszarów koncentracji zjawisk kryzysowych,
- wspieranie szeroko rozumianej aktywności lokalnej, poprzez tworzenie warunków umożliwiających rozwój osobisty i zawodowy grup społecznych zagrożonych wykluczeniem, promowanie aktywnego i zdrowego spędzania czasu wolnego oraz otwieranie działalności biznesowych i kulturalnych wykorzystując i chroniąc dziedzictwo przemysłowe, kulturowe i przyrodnicze miasta.

4. DEFINIOWANIE PROBLEMU

Podczas spotkań ULG zdefiniowano – 30 kluczowych interesariuszy. W związku z tym zaproszenia skierowane zostały do: przedstawicieli samorządu, przedstawicieli jednostek biznesowych, przedstawicieli mieszkańców, przedstawicieli przedsiębiorców, przedstawicieli szkół i uczelni, przedstawicieli NGO. 30 osób złożyło deklaracje uczestnictwa w projekcie. Z czasem zaangażowanie w prace ULG spadło. Na ostatnim spotkaniu przybyło 18 osób. Podsumowując na wszystkich spotkaniach pojawiło się 115 uczestników, z czego 61 kobiet i mężczyzn.

Spotkania odbyły się parokrotnie z wykorzystaniem narzędzi URBACT. Najlepsze rezultaty dało narzędzie "drzewo problemów". W trakcie warsztatów udało się zidentyfikować różne, często sprzeczne interesy na obszarach problemowych. Praca na warsztatach ukazała złożoność sytuacji problemowych na terenie Targowiska i Ulicy 3 maja.

Analiza SWOT

Mocne strony

- Rozpoznawalność miejsca – przestrzeń przy ulicy 3 Maja i targowisko są pełne ludzi,
- Targowisko ma swoich stałych klientów,
- Baza wiedzy na temat potrzeb mieszkańców i użytkowników ulicy 3 Maja,
- Targowisko znajduje się pod opieką Stowarzyszenia Handlowców Targowych w Dąbrowie Górniczej.

Możliwości

- Lokalizacja przestrzeni przy ulicy 3 Maja i Targowiska stanowi bieguny przestrzeni centrum miasta i ma potencjał do stworzenia spójnej, bardziej komfortowej przestrzeni dla pieszych w mieście.
- Klienci i sprzedawcy doceniają zmiany wynikające z ich potrzeb i oczekiwań.
- Stowarzyszenie Handlowców Targowiska w Dąbrowie Górniczej ma potencjał do wprowadzenia zmian w modelu funkcjonowania Targowiska.

Słabe strony

- Ulica 3 Maja jest ulicą wyłączoną z ruchu kołowego i nie sprzyja spędzaniu czasu w przestrzeni publicznej
- Targowisko wymaga renowacji i dostosowania do aktualnych wymagań rynkowych
- Mieszkańcy ulicy 3 Maja nie popierają procesu zmian, ich oczekiwania są sprzeczne z potrzebami rozwoju urbanistycznego i oczekiwaniami użytkowników centrum miasta

Wyzwania

- Zaprojektowanie przestrzeni spełniającej oczekiwania mieszkańców i innych użytkowników
- Znalezienie kompromisu z operatorem targowiska i opracowanie nowego modelu zarządzania
- Zbudowanie poczucia sprawczości wśród mieszkańców ulicy 3 Maja i uzyskanie ich poparcia w procesie zmian przestrzennych.

Lokalnym priorytetem jest rewitalizacja obszaru związanego z Fabryką Pełną Życia. Z tym związane jest zadbanie o tereny, które mogą w efekcie tych działań potencjalnie stracić na wartości, a w szczególności Ulicę 3 maja i Targowisko. Ważne jest wypracowanie kierunków działań pozwalających na budowanie nowej rzeczywistości zgodnej z potrzebami wszystkich kluczowych interesariuszy bez konieczności blokowania procesów rewitalizacyjnych w Dąbrowie Górniczej.

STREFA ULICY 3 MAJA STREFA FABRYKI PEŁNEJ ŻYCIA

STREFA TARGOWISKA

5. VISION

Wizją dąbrowskiej grupy lokalnej jest stworzenie spójnej, zielonej i atrakcyjnej przestrzeni łączącej obszary: targowiska, Fabryki Pełnej Życia i Ulicy 3. Maja o uzupełniającej się i wzajemnie nierywalizującej ofercie dostosowanej do różnych odbiorców. Wyłania się obraz wygodnej i przyjaznej dla pieszych przestrzeni publicznej, w której tworzenie zaangażowani są kluczowi interesariusze wspierani przez administrację miejską.

6. MAIN INTEGRATION CHALLENGES

Zrównoważony rozwój przestrzeni miasta Dąbrowa Górnicza jest istotnym celem strategicznym dla mieszkańców. Wyzwaniem jest zintegrowanie działań rewitalizacyjnych związanych z Fabryką Pełną Życia z działaniami służącymi poprawie jakości przestrzeni poprawą rozwoju gospodarczego w innych obszarach miasta. Powołana spółka miejska FPŻ ma w swoich planach realizację różnych przestrzeni wypełnionych ofertą wspierającą zmiany inwestycyjne. Tym samym staje się elementem konkurencyjnym dla obecnej oferty Ulicy 3. Maja i targowiska. Wyważenie planów i oczekiwań związanych z budową nowego centrum miasta staje się największym wyzwaniem obok wyzwań związanych szczegółowo z wybranymi obszarami. Każda z przestrzeni: Ulicy 3 maja i Targowisko mają duże znaczenie w kontekście rozwoju miasta, ponieważ to tutaj najbardziej widoczne są opóźnienia względem innych dynamicznie zmieniających się miejsc w Dąbrowie Górniczej.

Ulica 3 Maja

Ulica 3 Maja stanowi integralną część „nowego centrum miasta”, którego obszar obejmuje:

- nową stację kolejową
- Fabrykę Pełnego Życia
- Pałac Kultury Zagłębia i Plac Wolności
- zielony plac miejski
- Muzeum Miasta Sztygarka i plac
- Park Hallera
- Halę Sportowo-Rekreacyjną i Aquapark

Targowisko

Targowisko znajduje się w centrum miasta, w pobliżu głównych generatorów ruchu:

- Planty – popularny teren rekreacyjny
- Szkoły: Zakłady Nauk Technicznych, Szkoła Techniczna nr 3
- Ratusz
- Dwa duże osiedla mieszkaniowe
- Przystanek autobusowy i tramwajowy przy głównej osi komunikacyjnej miasta

W 2024 roku w ramach działań w projekcie URBACT IV miasto zidentyfikowało główne wyzwania:

- wypracowanie i przeprowadzenie działań testowych na ul. 3 Maja
- zdefiniowanie grup docelowych i interesariuszy dla przestrzeni 3 Maja
- zebranie opinii mieszkańców podczas wydarzenia na ul. 3 Maja dotyczących oczekiwań i potencjalnych kierunków działań
- zdefiniowanie grup docelowych i interesariuszy dla Targowiska
- rozpoznanie głównych problemów kupców Targowiska

Ulica 3 maja był tematem wielu spotkań z mieszkańcami i akcji społecznych, w tym prototypowania wstępnych wizji ulicy. W efekcie powstało sporo pomysłów na zmiany, a

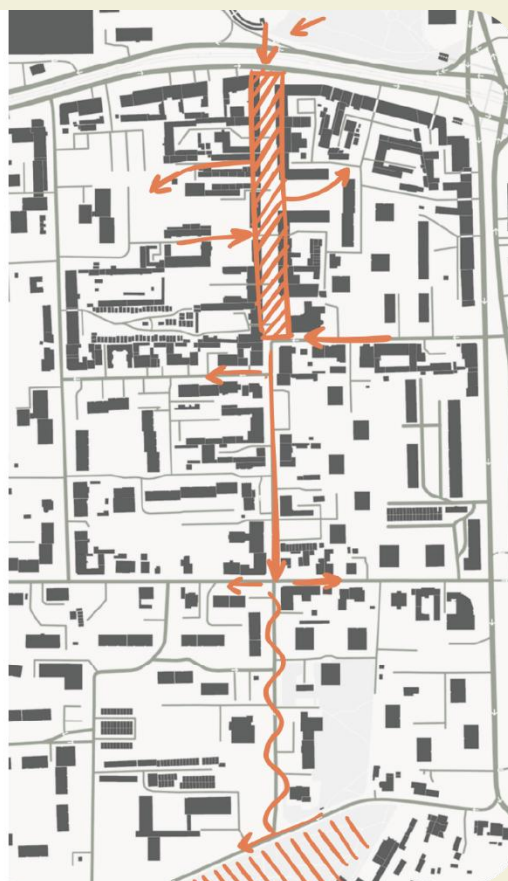
mieszkańcy czują niedosyt ze względu na brak realnych usprawnień i poprawy atrakcyjności ulicy. Pojawia się dysonans między założeniami przestrzennymi związanymi z zachowaniem handlowej funkcji deptaka, a potrzebami mieszkańców, którzy doszukują się w działaniach urzędu niesprzyjające im decyzje dotyczące np. zwiększenia hałasu i ograniczenia jakości ich życia. W trakcie prac ULG uczestnicy zidentyfikowali dla ulicy trzy główne wyzwania:

- brak atrakcyjności,
- brak miejsc parkingowych,
- brak infrastruktury błękitno-zielonej.

3 MAJA STR.

DIAGNOSIS – CONSEQUENCES IDENTIFIED DURING WORK WITH THE LOCAL URBACT GROUP

- Lack of people and "city life"
- Empty premises
- Lack of a gastronomy offer
- Unattractive conditions for tenants
- Dissatisfied local street residents
- Lack of offer for city residents
- Lack of parking spaces
- Lack of greenery and "concretosis"
- Lack of blue-green infrastructure
- Interrupted pedestrian and vehicular routes
- Lack of functional connection between the top, bottom, and sides of the street

Targowisko to pewnego rodzaju relikw z przeszłości, gdzie kłóć się ze sobą potrzeby dotyczące potrzeb użytkowników z nostalgią nad minionym czasem. Emocje wzbudza charakter zabudowy i pośrednio wynikający z tego klimat miejsca, który wielu użytkownikom daje poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji. Jednocześnie brak zmian wpływa na ten obszar destrukcyjnie, a perspektywa potencjalnej duplikacji funkcji targowej na terenie FPŻ stawia przyszłość pod znakiem zapytania. Odnosząc się do najnowszych badań dotyczących rozwoju targowisk miejskich warto zwrócić uwagę, że historia tego miejsca oraz przywiązanie do niego lokalnych przetwórców i handlarzy daje duży kapitał do zmian przestrzennych wpływających pozytywnie na rozwój handlu jak i na poprawę jakości przestrzeni centrum Dąbrowy Górniczej. Uczestnicy spotkań grupy roboczej ULG wskazali na głównie wyzwania:

- Brak życia poza dniami targowymi,
- Brak zmian przestrzennych i funkcjonalnych sprawia, że targowisko jest niedostosowane do dzisiejszych czasów,
- Problem relacji między handlowcami, a zarządcą terenu.

Wspólnym elementem jest brak atrakcyjności i oferty dla współczesnych użytkowników oraz brak zieleni poprawiającej jakość przestrzeni. Sporym wyzwaniem jest powiązanie przestrzenne wskazanych obszarów pozwalające na piesza eksplorację miasta wpływającą na rozwój gospodarczy i funkcjonalny w centrum miasta. Przestrzenie ulicy 3 maja i targowiska mają potencjał do zespojenia terytorialnego Śródmieścia tworząc integralne ścieżki piesze i rowerowe pozwalające na poznawanie miasta i jego oferty. Od strony organizacyjnej ważne staje się znalezienie nowego i świeżego podejścia do zarządzania targowiskiem, pozwalającego na wykorzystywanie nowych technologii i form komunikacji społecznej sprzyjające unowocześnieniu oferty oraz wsparciu lokalnych wytwórców, rolników i handlowców.

7. DZIAŁANIA TESTOWE

Testowanie ma sprzyjać oswojeniu potencjalnych zmian. W związku z tym proponowane są działania, które będą sprzyjać wprowadzaniu wypracowanych zmian w mniejszej skali. W ramach spotkań ULG pojawiły się główne wyzwania, jakie stoją przed przedsiębiorcami i są obecnie barierą dla wprowadzenia zmian. W związku z tym proponowane są działania, które pozwolą ośwoić potrzebne zmiany i wywołać efekt kuli śnieżnej.

18 maja 2024 roku zorganizowane zostało wydarzenie w przestrzeni Ulicy 3 maja pod nazwą "Street Style Party". Głównym celem było testowanie różnych aspektów zaangażowania społecznego w tym sposobów na łączenie mieszkańców i pobudzania współpracy lokalnej podczas wydarzenia. Uczestnicy mogli wziąć udział w warsztatach, pokazach tanecznych i pokazie mody, które promowały lokalne talenty i biznes. W przestrzeni publicznej pojawiło się bardzo dużo osób, a to była okazja do zaproszenia ich do tablic interaktywnych, gdzie pytaliśmy o pomysły na kolejne wydarzenia w przyszłości. Z testu wyciągnęliśmy kilka kluczowych wniosków. Po pierwsze, znaczenie zaangażowania społeczności zostało potwierdzone; obywatele czuli się bardziej związani i zaangażowani, gdy odgrywali bezpośrednią rolę w działaniach. Po drugie, różnorodność działań zapewniła szersze grono odbiorców, co ma zasadnicze znaczenie dla przyszłych wydarzeń. Wreszcie, wdrożone przez nas mechanizmy informacji zwrotnej były skuteczne, ponieważ nie tylko pozwoliły nam zebrać spostrzeżenia, ale także sprawiły, że mieszkańcy zostali docenieni i wysłuchani.

Fot. Kinga Jamrocha ⁴

⁴ <https://dabrowagornicza.naszemiasto.pl/street-style-party-dzialo-sie-na-ulicy-3-maja-w-dabrowie/ga/c13-9706769/zd/89691193>

Obecnie wyłaniają się dwa, możliwe w przyszłości kierunki działań, które wymagają uzgodnienia z grupą lokalną. Akcje dotyczą:

- działań integracyjnych sprzyjających wskazaniu powiązań między przestrzeniami Ulicy 3 maja i targowiska jako biegunów centrum miasta pod hasłem „Pochód targowy”
- działań ukazujący potencjał przestrzeni dla wprowadzania nowych form uczestnictwa i przedsiębiorczości w przestrzeni publicznej pod hasłem „Ruszaj w miasto”

„Pochód targowy” to działanie pozwalające na identyfikację potencjału wzajemnej relacji między Targowiskiem, Fabryką Pełną Życia i Ulicą 3 maja. W ramach spotkań grupy lokalnej zaprojektowany zostanie pochód, w ramach którego uczestnicy:

- poznają zasoby Targowiska,
- poczuć odległości w mieście i bariery pozwalające na eksplorację miasta trasą łączącą ważne przestrzenie w centrum,
- sprawdzą co sprzyja przemieszczaniu się użytkowników.

Akcja „Ruszaj w miasto” to próba sprawdzenia potencjału innowacji technicznych i przestrzennych pozwalających na wykorzystanie potencjału Targowiska i Ulicy 3 maja do rozwoju miasta i przedsiębiorczości centrum miasta. Inicjatywy technologiczne i przestrzenne zostaną wypracowane w ramach pracy grupy lokalnej. Planowane jest wykorzystanie narzędzi i metod partycypacyjnych pozwalających na wyłonienie propozycji działań i nadanie poczucia sprawczości uczestnikom w ramach akcji testowania (np. metodą Dragon Dreaming).

Wybór scenariuszy nastąpi w trakcie spotkań grupy lokalnej i będzie dostosowany do harmonogramu wydarzeń miejskich dla zwiększenia uczestnictwa w wydarzeniach.

SEKCJA 2

1. CELE STRATEGICZNE

Strategiczne cele, które kierują gminą Dąbrowa Górnicza w realizacji wizji określonej i uzgodnionej przez Grupę Lokalną URBACT, to:

1. Stworzenie spójnej, zielonej i atrakcyjnej przestrzeni publicznej w centrum miasta Dąbrowa Górnicza, łączącej obszary: Rynek, Fabryka Pełnego Życia i ul. 3 Maja.
2. Stworzenie uzupełniającej się i wzajemnie wspierającej oferty kluczowych punktów w przestrzeni miejskiej, dostosowanej do różnych grup odbiorców.
3. Rozwijanie środowiska współpracy między różnymi podmiotami miejskimi, wspieranej przez administrację publiczną, w celu poprawy jakości przestrzeni publicznych w mieście.

2. OBSZARY INTERWENCJI

OBSZAR INTERWENCJI 1 – ESTETYKA I EKOLOGICZNA TRANSFORMACJA

1. Poprawa estetyki i wprowadzenie zielonej i niebieskiej infrastruktury do strefy dla pieszych przy ulicy 3 Maja
2. Poprawa estetyki przestrzeni i przebudowa rynku z uwzględnieniem potrzeb użytkowników i klientów rynku

OBSZAR INTERWENCJI 2 - TRANSPORT & MOBILNOŚĆ

1. Infrastruktura dla pieszych i rowerzystów w centrum miasta Dąbrowa Górnicza.
2. Wykorzystanie potencjału przestrzennego osiedla Augustynika do stworzenia przestrzeni publicznych, które uzupełnią ofertę miejską centrum miasta.

OBSZAR INTERWENCJI 3 – BIZNES / PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

1. Łączenie lokalnych sprzedawców detalicznych z lokalnymi konsumentami poprzez działania cyfrowe dostosowane do oczekiwań współczesnych odbiorców oraz rozwiązania strategiczne wpisane w program instytucji miejskich.
2. Uruchomienie programu promocyjnego wspierającego widoczność rynku i jego oferty.

OBSZAR INTERWENCJI 4 – PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

1. Sieć wymiany informacji na temat lokalnej tożsamości miasta w postindustrialnym obszarze Dąbrowy Górniczej.
2. Wprowadzenie programu wzajemnego wsparcia lokalnych społeczności.

3. CELE SZCZEGÓŁOWE I LOGIKA INTERWENCJI

WIZJA

Wizją lokalnej grupy z Dąbrowy jest stworzenie spójnej, zielonej i atrakcyjnej przestrzeni łączącej obszary Targowiska, Fabryki Pełnego Życia i ulicy 3 Maja z uzupełniającą się i niekonkurencyjną ofertą dostosowaną do różnych odbiorców. Powstaje obraz komfortowej i przyjaznej dla pieszych przestrzeni publicznej, w którą zaangażowani są kluczowi interesariusze wspierani przez administrację miasta.

JAK?

Poprzez stworzenie spójnej, ekologicznej i atrakcyjnej przestrzeni publicznej w centrum miasta Dąbrowa Górnicza oraz działania na rzecz współpracy między różnymi podmiotami miejskimi.

CO?

Otwarte i estetyczne przestrzenie publiczne oraz rozbudowana sieć współpracy między przedsiębiorstwami, instytucjami i mieszkańcami.

DLACZEGO?

Aby zwiększyć atrakcyjność centrum miasta i pobudzić przedsiębiorczość, na przykład poprzez poprawę mobilności w centrum miasta.

OBSZAR 1 – ESTETYKA I EKOLOGICZNA TRANSFORMACJA

CEL 1: Przebudowa deptaka przy ulicy 3 Maja z wykorzystaniem zielonej i niebieskiej infrastruktury.
CEL 2: Przebudowa Rynku z wykorzystaniem zielonej i niebieskiej infrastruktury.

OBSZAR 2 – TRANSPORT I MOBILNOŚĆ

CEL 3: Infrastruktura dla pieszych i rowerzystów w centrum miasta Dąbrowa Górnicza.
CEL 4: Włączenie osiedla Augustynika do systemu przestrzeni publicznej.

OBSZAR 3: BIZNES

CEL 5: Zaprojektowanie systemu cyfrowego łączącego przedsiębiorstwa i klientów.
CEL 6: Promocja przedsiębiorców i handlowców Targowiska

OBSZAR 4 – UDZIAŁ MIESZKAŃCÓW

CEL 7: Zaangażowanie społeczności lokalnej i przedsiębiorców w przebudowę ulicy 3 Maja i Targowiska i rozwój przestrzeni publicznych

4. DZIAŁANIA

Aby osiągnąć swoje cele strategiczne, Dąbrowa Górnicza określiła zestaw działań, które łączą rozwój infrastruktury, przestrzeni publicznej, zaangażowanie biznesu i społeczności oraz zasady zrównoważonego rozwoju.

Działania te stanowią operacyjną ścieżkę realizacji wizji miasta i można je podsumować w wyżej wymienionych obszarach interwencji.

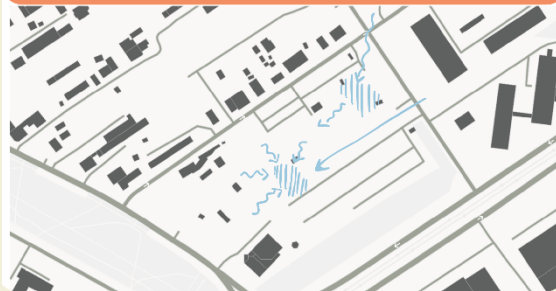
DZIAŁANIA W OBSZARZE INTERWENCJI 1 – ESTETYKA I EKOLOGICZNA TRANSFORMACJA

DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY WYNIK	ZASOBY	LIDER	KLUCZOWI PARTNERZY	CZAS
Przebudowa strefy dla pieszych przy ulicy 3 Maja	zielona, integracyjna przestrzeń publiczna łącząca główne centra kulturalne i handlowe	Dane dotyczące potrzeb użytkowników pochodzące z poprzednich działań partycypacyjnych, współpracy ze szkołami i zaangażowanymi przedsiębiorcami, Miastolab	Wydziały inwestycji drogowych, architektury i urbanistyki, infrastruktury miejskiej	Lokalne szkoły, przedsiębiorcy, mieszkańcy	Ok. 2028
Przebudowa Targowiska	Funkcjonalna, nowoczesna przestrzeń handlowa dostosowana do potrzeb klientów.	Propozycje Stowarzyszenia Kupców, lokalizacja w pobliżu ratusza, szkół i terenów zielonych. Miastolab	Wydziały inwestycji drogowych, architektury i urbanistyki, infrastruktury miejskiej	Kupcy, użytkownicy	Ok. 2028

TARGOWISKO - Stworzenie otwartej strefy dla sprzedaży większych gabarytów (np. meble) lub organizacji wydarzeń typu bazar, festiwal

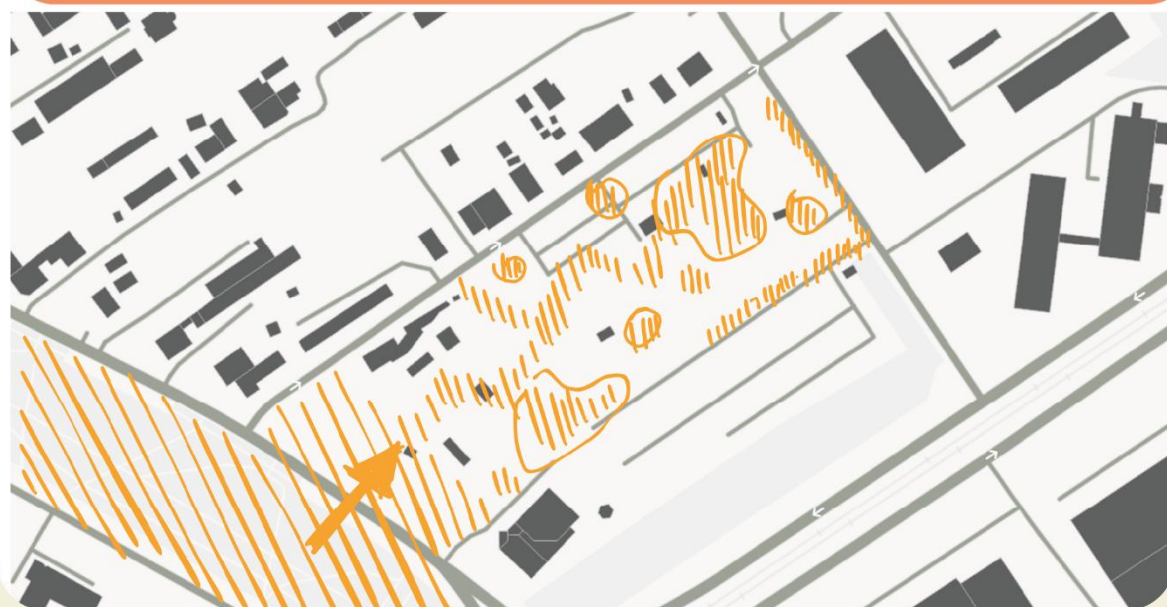

TARGOWISKO - Stworzenie przestrzeni dla młodzieży z okolicznych szkół - spotkania, gastronomia, integracja - ta przestrzeń powinna być zaprojektowana z młodzieżą oraz zadbanie o przestrzeń sanitariatów i biur

TARGOWISKO

- Front Targowiska od ulicy Poniatowskiego to przestrzeń gdzie wchodzi zieleń z Plant, wymaga wzbogacenia o różne formy zieleni: drzewa, zielone korytarze itp.

DZIAŁANIA W OBSZARZE INTERWENCJI 2 - TRANSPORT & MOBILNOŚĆ

DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY WYNIK	ZASOBY	LIDER	KLUCZOWI PARTNERZY	CZAS
Planowanie sieci mobilności pieszej i rowerowej w centrum DG w celu wspierania rozwoju przedsiębiorczości	Koncepcja sieci dróg dla pieszych i rowerzystów, która ma zostać wdrożona w ramach miejskich planów inwestycyjnych.	Istniejące ścieżki piesze i rowerowe, a także tereny kolejowe i rekreacyjne, które mają zostać zagospodarowane Miastolab	Wydziały inwestycji drogowych, architektury i urbanistyki, infrastruktury miejskiej	Mieszkańcy śródmieścia, właściciele biznesów, lokalne szkoły, studenci	2027-2028
Odkrywanie potencjału przestrzeni osiedla Augustynik, aby stworzyć przestrzenie publiczne, które uzupełnią ofertę miejską śródmieścia.	Koncepcja zagospodarowania przestrzeni publicznej na osiedlu Augustynika, uwzględniająca lokalną tożsamość, potrzeby i oczekiwania	Współpraca z WSB i potencjał mieszkańców, Miastolab	Wydziały, architektury i urbanistyki, organizacji pozarządowych i zaangażowania społecznego, Kultury	Mieszkańcy, lokalny liderzy, lokalne szkoły	ok 2027

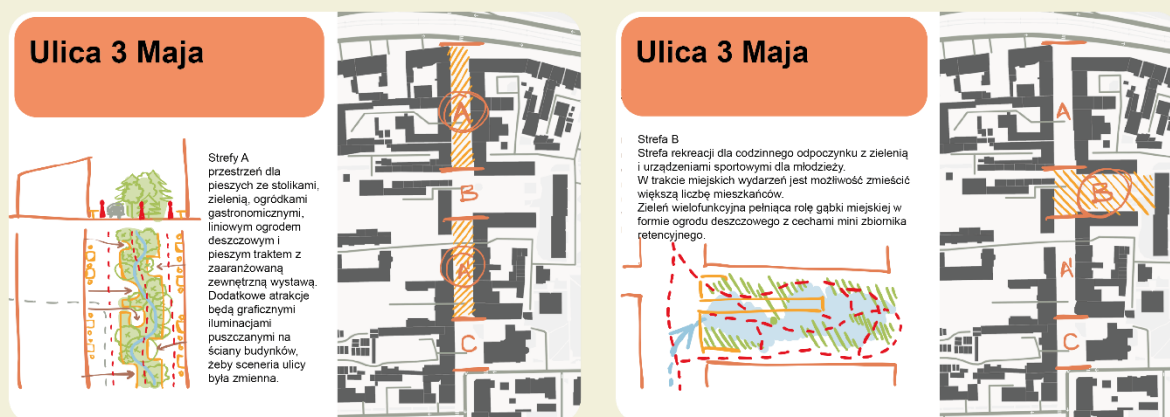
	mieszkańców oraz określająca potencjał integracji osiedla z systemem przestrzeni publicznych w centrum miasta.				
--	--	--	--	--	--

DZIAŁANIA W OBSZARZE INTERWENCJI 3 – BIZNES / PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY WYNIK	ZASOBY	LIDER	KLUCZOWI PARTNERZY	CZAS
Aplikacja "Poznaj Kupca"	System informatyczny umożliwiający przeprowadzanie testów łączących sprzedawców i klientów.	Współpraca między Inkubatorem Przedsiębiorczości Dąbrowski a młodymi ludźmi	Inkubator Przedsiębiorczości im. Dąbrowskiego, Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Relacji z Inwestorami	Kreatywni młodzi ludzie, lokalna szkoła, właściciele firm	Ok 2028
Działania pilotażowe w obszarze Targowiska z udziałem różnych grup docelowych	Przeprowadzenie co najmniej trzech projektów pilotażowych z różnymi grupami docelowymi.	Zaangażowanie handlowców Targowiska i konieczność dostosowania oferty rynku do oczekiwań nowych grup klientów	Inkubator Przedsiębiorczości im. Dąbrowskiego, Dział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Relacji z Inwestorami	Handlowcy, użytkownicy, lokalne instytucje	Pierwsza połowa 2027

DZIAŁANIA W OBSZARZE INTERWENCJI 4 – PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY WYNIK	ZASOBY	LIDER	KLUCZOWI PARTNERZY	CZAS
Zaangażowanie lokalnej społeczności i przedsiębiorców w rozwój przestrzeni publicznej	Co najmniej pięć działań społecznych zorganizowanych przez społeczność lokalną w celu promowania tożsamości lokalnej i wzmocnienia potencjału lokalnych przedsiębiorców w przestrzeni publicznej centrum miasta Dąbrowa Górnicza.	Funkcjonujący budżet partycypacyjny i obywatelski Miastolab.	Wydziały architektury i urbanistyki, organizacje pozarządowe i zaangażowane obywatelskie.	Mieszkańcy centrum miasta, właściciele firm, uczniowie lokalnych szkół	2027

5. INTEGRACJA DZIAŁAŃ

Działania wyodrębnione przez grupę lokalną URBACT będą realizowane w ramach dotychczasowych działań aktywizujących objętych programami wsparcia liderów lokalnych i przedsiębiorców. Kluczowym działaniem jest uzupełnienie dotychczasowych projektów o aktywności szkół i młodych ludzi, aby wykorzystać ich innowacyjne podejście do rozwiązywania problemów marketingowych i organizacyjnych. Planowane pomysły mają zdolność do pobudzenia zaangażowania mieszkańców lokalnych i środowiska przetwórczo-rolniczego całej gminy i okolic.

Co ważne planowane działania będą uzupełnieniem oferty miejskiej. Poszerzenie grona aktywnych interesariuszy dotyczy ukierunkowania ich na wzmocnienie potencjału gospodarczego obecnych przedsiębiorców z Targowiska, Ulicy 3 Maja oraz innych zlokalizowanych w Śródmieściu.

SEKCJA 3: DETALE PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

AESTHETICS & GREEN TRANSFORMATION

GOAL 1: Green and blue infrastructure to the pedestrian area of 3 Maja Street.

ACTION 1: RECONSTRUCTION OF THE PEDESTRIAN ZONE ON 3 MAJA STREET

This action aims to reshape public space and incorporate it into the city's sustainable strategy. The design and implementation aim to create a coherent, green, and attractive public space in the city center. It is important to implement plans related to the redevelopment of 3 Maja Street as the culmination of many years of participatory activities and prototyping related to the revitalisation of the downtown area of Dąbrowa Górnicza.

Key stakeholders:

Downtown residents and business owners, local school students and users

Action Owners:

Dąbrowa Górnicza City Council
Departments of Road Investment,
Architecture and Urban Planning, and
Municipal Infrastructure

Implementation plan

ACTIVITY	TIMELINE	OUTPUT	RESPONSIBLE
Concept & participation	Month 0-6	implementation concept	Miastolab
Secure funding	Month 3-8	financing	departments of the municipal office
Documentation	Month 8-18	Project	Specialists
Reconstruction	Years 2027-2028	Final public space	departments of the municipal office

Risk assesment

- lack of public consent to the proposed spatial solutions,
- failure to secure adequate financial resources,
- changes to the design and unplanned cost increases.

Budget information

Estimated total costs:

~ PLN 30 million

Allocated funding sources:

Municipal budget based on estimated costs,
EU funds: extra construction costs

AESTHETICS & GREEN TRANSFORMATION

GOAL 2: Green and blue infrastructure to the pedestrian area of The Market

ACTION 2: RECONSTRUCTION OF THE MARKET

This action aims to reshape public space and incorporate it into the city's sustainable strategy. The design and implementation aim to create a coherent, green, and attractive public space in the city center. The redevelopment of the Market is necessary to improve its aesthetics and functionality in connection with an increase in the number of users of the space and customers for traders.

Key stakeholders:

Traders, users, downtown residents

Action Owners:

Dąbrowa Górnicza City Council
Departments of Road Investment,
Architecture and Urban Planning, and
Municipal Infrastructure

Implementation plan

ACTIVITY	TIMELINE	OUTPUT	RESPONSIBLE
Concept & participation	Month 0-12	implementation concept	Miastolab
Secure funding	2027	financing	departments of the municipal office
Documentation	2027	Project	Specialists
Reconstruction	Years 2028-2029	Final public space	departments of the municipal office

Risk assesment

- lack of public consent to the proposed spatial solutions,
- failure to secure adequate financial resources,
- changes to the design and unplanned cost increases.

Budget information

Estimated total costs:

~ PLN 25 million

Allocated funding sources:

Municipal budget based on estimated costs,
EU funds: extra construction costs

MOBILITY

GOAL 3: Walking and bicycle infrastructure in the Dąbrowa Górnicza city centre.

ACTION 3: Planning a pedestrian and bicycle mobility network in the centre of Dąbrowa Górnicza to support the development of entrepreneurship.

The aim of this action is to develop a direction for the development of cycling and pedestrian infrastructure, together with public spaces, in order to strengthen the potential of existing service points in the city centre and encourage the creation of new service locations. We are developing a map of service points and spatial connections that improve accessibility for users of public spaces.

Key stakeholders:

Downtown residents and users, business owners, local school students

Action Owners:

Dąbrowa Górnicza City Council
Departments of Architecture and Urban Planning, Non-Governmental Organisations and Civic Engagement and Culture

Implementation plan

ACTIVITY	TIMELINE	OUTPUT	RESPONSIBLE
Analysis of spatial conditions	Month 0-6	design guidelines	dep. of the municipal office
Secure funding	Month 3-8	financing	dep. of the municipal office
Participation	Month 8-18	Social idea	Miastolab
Development concept	Years 2027-2028	Final design	departments of the municipal office

Risk assesment

- failure to secure adequate financial resources,
- low public engagement
- change in spatial conditions and lack of acceptance for the proposal

Budget information

Estimated total costs:

~ PLN 150 000

Allocated funding sources:

Municipal budget based on estimated costs,
EU funds: for social engagement and sustainable solutions

MOBILITY

GOAL 4: Inclusion of the Augustynika housing estate in the public space system.

ACTION 4: Explore the potential of the Augustynik estate space to create public spaces to complement the urban offer of the Downtown.

The aim of the project is to examine the Augustynika Housing Estate in order to identify public spaces that could be incorporated into the system of public spaces in Śródmieście. Analysis of the estate has the potential to stimulate the local community to explore local identity and prioritise the needs of the estate's residents.

Key stakeholders:

downtown residents, local actors, local schools, business owners

Action Owners:

Dąbrowa Górnicza City Council
Departments of Architecture and Urban
Planning, Non-Governmental
Organisations and Civic Engagement and
Culture

Implementation plan

ACTIVITY	TIMELINE	OUTPUT	RESPONSIBLE
stakeholder engagement	Month 0-6	social cooperation	Miastolab
Secure funding	Month 2-6	financing	departments of the municipal office
co-planning of activities	Month 6-12	Ideas	Miastolab
Development concept	2027	Final design	departments of the municipal office

Risk assesment

- low public engagement
- failure to secure adequate financial resources,
- low public engagement
- change in spatial conditions and lack of acceptance for the proposal

Budget information

Estimated total costs:

~ PLN 50 000

Allocated funding sources:

Municipal budget include civic
budget
EU funds: extra construction costs

BUSINESS

GOAL 5: A digital system connecting businesses and customers

ACTION 5: The 'Poznaj Kupca' IT system.

The aim of the action is to plan, in cooperation with the Dąbrowa Business Incubator and Youth, an online system that will allow local entrepreneurs to present themselves and introduce innovative functionalities. The planned features will enable remote interaction between customers and entrepreneurs, as well as support closer cooperation between local companies and public institutions.

Key stakeholders:

Business owners, Dąbrowski Business Incubator (DIP), local schools, creative young people

Action Owners:

Dąbrowa Górnicza City Council
Dąbrowski Business Incubator, Departments of Development, Entrepreneurship and Investor Relations, Non-Governmental Organisations and Civic Engagement

Implementation plan

ACTIVITY	TIMELINE	OUTPUT	RESPONSIBLE
stakeholder engagement	Month 0-12 2026	implementation concept	DIP
Secure funding	Month 3-8	financing	departments of the municipal office
co-planning IT system	Month 8-20	IT System	Specialists
Development concept	Year 2028	Final public space	departments of the municipal office

Risk assesment

- low public engagement
- failure to secure adequate financial resources,
- lack of public consent to the proposed IT solutions

Budget information

Estimated total costs:

~ PLN 1 million

Allocated funding sources:

Municipal budget based on estimated costs, EU funds: for IT and innovative business solutions

BUSINESS

GOAL 6: Promotion of entrepreneurs and merchants at the Market

ACTION 6: Pilot actions in the market space involving various target groups

The aim of the action is to invite various target groups to the market area in order to assess their needs and expectations regarding the planned offer of merchants. Pilot changes to the market's opening hours are planned, as well as workshops for children and young people aimed at developing organisational and marketing solutions to increase the number of customers for the market's offerings.

Key stakeholders:

Traders, users, local institutions, Dąbrowski Business Incubator (DIP)

Action Owners:

Dąbrowa Górnicza City Council
Dąbrowski Business Incubator,
Departments of Development,
Entrepreneurship and Investor Relations

Implementation plan

ACTIVITY	TIMELINE	OUTPUT	RESPONSIBLE
Planning	Month 0-6	pilot plans	DIP
Secure funding	Month 2-6	financing	departments of the municipal office
Implementation	Month 6-12	Pilots	Merchants
Evaluation	Month 12-15	Final conclusions	departments of the municipal office

Risk assesment

- low public engagement
- failure to secure adequate financial resources,
- little interest from traders,
- desire to maintain the status quo.

Budget information

Estimated total costs:

~ PLN 10 000

Allocated funding sources:

Municipal budget based on estimated costs,
EU funds: for engagment and sustainable activities

PARTICIPATION

GOAL: Involvement of the local community and entrepreneurs in the public space development

ACTION 7: Launching a social dialogue process on spatial changes

The campaign aims to develop social dialogue related to the development of public space supporting the development of entrepreneurship in the centre of Dąbrowa Górnicza. We want to encourage the local community to search for local identity and strengthen mutual bonds. The goal is to strengthen the city's potential by making public space available.

Key stakeholders:

Downtown residents and business owners, local school students and users

Action Owners:

Dąbrowa Górnicza City Council
Departments of Architecture and Urban Planning, Non-Governmental Organisations and Civic Engagement

Implementation plan

ACTIVITY	TIMELINE	OUTPUT	RESPONSIBLE
Dialog about The Market	Month 0-6	project	Miastolab
Process planning	Month 2-5	engagement plan	Miastolab, dep. civic engagement
Engagement	Month 5-12	Ideas	Miastolab
Social activities	2027	operations in space	Miastolab, suitable dep.

Risk assesment

- lack of public consent to the proposed spatial solutions,
- low interest in cooperation,
- lack of financial resources for the implementation of social ideas

Budget information

Estimated total costs:

~ PLN 100 000

Allocated funding sources:

Municipal budget based on estimated costs,
EU funds: for engagement activities

SEKCJA 4: RAMY WDROŻENIA

1. ZARZĄDZANIE

Realizacja Zintegrowanego Planu Działania (ZPAP) dla Dąbrowy Górniczej będzie nadzorowana przez Gminę Dąbrowa Górnicza, przy koordynacji działań wielu departamentów w celu zapewnienia zgodności z istniejącymi planami rewitalizacji, rozwoju przedsiębiorczości, planowania przestrzennego, partycypacji społecznej i mobilności miejskiej. In4Green jest zarządzany przez Radę Miasta Dąbrowy Górniczej, w tym między innymi przez wydziały ds. rozwoju, przedsiębiorczości i relacji z inwestorami, architektury i urbanistyki, organizacji pozarządowych i zaangażowania obywatelskiego oraz infrastruktury miejskiej. Dzięki temu prace są realizowane zgodnie z wizją rewitalizacji, a nie w izolacji. Oznacza to skupienie zespołów technicznych wokół jednego programu prac i wspólnych ram budżetowych, a nie luźnej listy projektów.

2. STAŁE ZAANGAŻOWANIE INTERESARIUSZY

Lokalna grupa URBACT stanowi fundament dla dalszych działań mających na celu wdrożenie wspólnie opracowanej wizji centrum miasta Dąbrowa Górnicza. W związku z tym wszystkie prace nad planami budowlanymi, planami marketingowymi i współpracą międzysektorową będą konsultowane z członkami grupy.

Plan marketingowy i plan pilotażowy zostaną opracowane w ścisłej współpracy z uczestnikami lokalnej grupy URBACT, którzy będą zaangażowani w pozyskiwanie innych przedsiębiorstw w mieście.

W kontekście przebudowy ulicy 3 Maja i obszaru Rynku wszystkie prace będą prowadzone w ścisłej współpracy z członkami lokalnej grupy URBACT i innymi zaangażowanymi interesariuszami. W szczególności ulica 3 Maja wymaga delikatnego podejścia do projektowania zmian, które nie naruszają interesów mieszkańców i przedsiębiorstw, a jednocześnie spełniają ich potrzeby i oczekiwania.

3. OGÓLNE KOSZTY I STRATEGIA FINANSOWANIA

Wstępny całkowity budżet drożenia Zintegrowanego Planu Działania w okresie trzech lat będzie finansowany w sposób pluralistyczny, aby zapewnić ciągłość działań i maksymalnie odciążyć budżet gminy.

Wizja finansowania Zintegrowanego Planu Działania jako całości zakłada wykorzystanie środków własnych gminy zaplanowanych w budżecie i zatwierdzonych przez Radę Miasta Dąbrowy Górniczej oraz zawartych w programach takich jak Budżet Obywatelski. Planowane jest także korzystanie z środków zewnętrznych pozyskanych na działania tematyczne: warsztaty, działania społeczne, innowacje cyfrowe itp. Planowane jest wsparcie dla przedsiębiorców w zakresie udziału w programach dotacyjnych oferowanych na szczeblu krajowym, np. przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz europejskim.

4. OGÓLNY HARMONOGRAM

Projekt In4Green w Dąbrowie Górniczej jest realizowany w dwóch skalach interwencji. Działania inwestycyjne związane z przebudową przestrzeni publicznych (3 Maja i Targowisko) wymagają środków o wysokim budżecie, dlatego ich harmonogram rozłożony jest na kilka lat. Ulica 3 Maja jest inwestycją priorytetową ze względu na długotrwały proces, który wymaga uzupełnienia i wdrożenia propozycji zgłoszonych przez mieszkańców i użytkowników tej przestrzeni miejskiej. Targowisko jest inwestycją o dużym znaczeniu wizerunkowym i organizacyjnym, wymagającą długofalowych działań, które zespół Miastolab realizuje również w ramach projektów metropolitalnych. Sama renowacja tej przestrzeni miejskiej wymaga dogłębnej analizy partycypacyjnej i przestrzennej w skali miasta i regionu, aby inwestycja mogła stać się motorem dalszych pozytywnych zmian w Śródmieściu. Stąd perspektywa realizacji działań do 2028 roku. Ważnym dodatkiem jest planowanie sieci pieszej i rowerowej, w tym osiedla Augustynika, które jest planowane równolegle, aby podkreślić rolę Rynku jako łącznika między przestrzeniami publicznymi, ale także zadbać o potencjał i potrzeby innych przedsiębiorców w mieście. Najbardziej bezpośrednimi działaniami są działania marketingowe i partycypacyjne, które mają na celu osiągnięcie rzeczywistych rezultatów i utrzymanie zaangażowania ULG poprzez wprowadzenie elementów agencji w ciągu maksymalnie 1,5 roku.

5. OCENA RYZYKA

Największym wyzwaniem w projekcie jest utrzymanie zaangażowania kupców i innych interesariuszy zaangażowanych w ULG. Istnieje realne ryzyko zniechęcenia do współpracy ze względu na rozciągające się procedury planistyczne i decyzyjne wynikające z ograniczonych możliwości finansowych gminy. Stąd kluczowe jest włączanie do procesu zmian działań, które dają poczucie sprawczości i postępu. Takie podejście wymaga dalszych spotkań z grupą inicjatywną i podtrzymywania zainteresowania współpracą w realizacji wspólnych postulatów.

Ważnym wyzwaniem jest także budżet gminy, który wymaga zatwierdzenia przez Radę Miasta Dąbrowa Górnicza. W zakresie projektu priorytetem inwestycyjnym jest niewątpliwie ulica 3 Maja i prawdopodobnie to finansowanie tej inwestycji będzie uchwalone w pierwszej kolejności. Finansowanie remontu Targowiska wymaga szczegółowego zaplanowania działań i ustalenia spraw organizacyjnych, które mają wpływ na funkcjonowanie tej przestrzeni po remoncie. Stąd kluczowe jest monitorowanie planów finansowych i podejmowanie dialogu z Radą Miasta w kontekście planów remontowych i ich znaczenia dla zrównoważonego rozwoju Dąbrowy Górniczej.

Dla działań inwestycyjnych istotne są zamówienia publiczne, które wymagają odpowiednich procedur administracyjnych i zainteresowania ze strony projektantów i budowlanców. Te czynniki mogą wpłynąć na ewentualne opóźnienia. Stąd ważne będzie rozpoznanie rynku przed uruchomieniem procedur administracyjnych.

Część zaplanowanych w projekcie działań może być sfinansowanych z Budżetu Obywatelskiego. Jednak tutaj ryzyko stanowią procedury wyboru projektu do realizacji z tej puli środków publicznych. Osoby zaangażowane w planowanie poszczególnych działań będą musieli zaangażować szerokie grono mieszkańców, aby uzyskać zgodę na swoje inicjatywy. To stanowi wyzwanie stąd istotne będzie wsparcie promocyjne zaplanowanych partycypacyjnie działań oraz równoległe poszukiwanie środków zewnętrznych pozwalających na realizację projektów w przypadku porażki w głosowaniach Budżetu Obywatelskiego.

6. MONITOROWANIE I RAPORTOWANIE

Aby zapewnić wymierny wpływ planu IAP dla Dąbrowy Górniczej, wdrożono ramy monitorowania i zarządzania ryzykiem. Wskaźniki są ściśle dostosowane do celów SMART planu i śledzą zarówno wymierne wyniki — nowe, wyremontowane przestrzenie publiczne z infrastrukturą zieloną i błękitną, zorganizowane wydarzenia, ukończone prace koncepcyjne — jak i rzeczywiste rezultaty, takie jak zadowolenie użytkowników, wzrost bioróżnorodności, zmiany przestrzenne i społeczne.

Dane będą gromadzone przez odpowiednich liderów działań i konsolidowane co kwartał przez grupę zadaniową ds. koordynacji wyodrębnioną z Wydziału Rozwoju, Przedsiębiorczości i Relacji z Inwestorem przy wsparciu Wydziału Architektury i Urbanistyki, tak aby raporty wewnętrzne – a stopniowo także publiczne – mogły odzwierciedlać postępy, korekty kursu i wyciągnięte wnioski.

Grupa zadaniowa ds. koordynacji – pracownicy miejscy z odpowiednich departamentów, pracujący pod nadzorem miejskiej grupy lokalnej (ULG) – nadzoruje cały proces monitorowania, aby zapewnić dokładność, trafność i terminowość interwencji. Co pół roku odbywają się posiedzenia ULG, podczas których analizowane są kwartalne podsumowania, rozwiązywane są problemy i w razie potrzeby zmieniana jest kolejność działań.

CEL STRATEGICZNY 1

Stworzenie spójnej, ekologicznej i atrakcyjnej przestrzeni publicznej w centrum Dąbrowy Górniczej, łączącej takie obszary jak: Rynek, Fabryka Pełnego Życia i ulica 3 Maja.

Postępy w zakresie transformacji przestrzennej będą monitorowane poprzez wzrost liczby nowych lub odnowionych przestrzeni publicznych, których łączna liczba osiągnie 4 (3 fragmenty deptaka ulicy 3 Maja i Targowisko) do 2028 r., w połączeniu z dowodami, że wszystkie nowe obiekty wykorzystują rozwiązania wypracowane partycypacyjnie i zawierają elementy zielonej i błękitnej infrastruktury. Ankieta końcowa przeprowadzona wśród mieszkańców będzie miała na celu osiągnięcie $\geq 80\%$ satysfakcji z nowych przestrzeni, a oceny środowiskowe będą rejestrować $\geq 10\%$ wzrost bioróżnorodności w wybranych obszarach. Liczniki odwiedzin pomogą potwierdzić, że sieć nowych lub zaadaptowanych ciągów pieszych i rowerowych przyciąga $\geq 10\,000$ odwiedzających rocznie do końca okresu, co wskazuje nie tylko na realizację, ale także na rzeczywiste wykorzystanie. Gromadzenie danych będzie opierać się na kwartalnych raportach miejskich, weryfikowanych przez coroczne badania terenowe i półroczne pomiary.

CEL STRATEGICZNY 2

Stworzenie uzupełniającej się i wzajemnie wspierającej oferty kluczowych punktów w przestrzeni miejskiej, dostosowanej do różnych grup odbiorców.

Postępy w zakresie transformacji biznesowej w Dąbrowie Górniczej będą monitorowane przez wzrost liczby nowych lub dostosowanych ofert dla różnych grup odbiorców w tym dla dzieci i młodzieży, których wzrost osiągnie 30% względem obecnej

sytuacji na rynku usług do roku 2028. Ocena stopnia osiągnięcia wskaźnika zostanie dokonana na spotkaniu ULG i będzie dotyczyła faktycznej liczby nowych ofert w przestrzeni publicznej i stopnia zaangażowania przedsiębiorców w tworzenie sieci usług dla mieszkańców Dąbrowy Górniczej i innych grup odbiorców.

CEL STRATEGICZNY 3

Tworzenie środowiska sprzyjającego współpracy między różnymi podmiotami miejskimi, wspieranej przez administrację publiczną, w celu poprawy jakości przestrzeni publicznych w mieście.

Postępy w zakresie transformacji społeczno-przestrzennej w Dąbrowie Górniczej będą monitorowane przez wzrost liczby inicjatyw kulturalno-społeczno-przestrzennych wspierających rozwój przedsiębiorczości i jakość przestrzeni publicznej, która osiągnie poziom 10 inicjatyw rocznie. W celu zaangażowania interesariuszy do aktywności zespół urzędników odpowiedzialnych z prowadzenie Budżetu Obywatelskiego będzie informował o kierunkach działań w projekcie In4Green i wspierał promocję inicjatyw dotyczących tego celu strategicznego. Ocena stopnia osiągnięcia wskaźnika odbędzie się na podstawie raportów podsumowujących aktywność społeczną mieszkańców w tym aktywność w Budżecie Obywatelskim i innych programach związanych z inicjatywą lokalną.